Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ВЕРЕСНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 3, 1981 No. 166. VOL. LXXXVIII

Студенти УВУ зі ЗСА й Канади були прийняті Патріярхом Йосифом

Учасники подорожі „Стежками батьків по Европі" на авдієнції у патріярха Йосифа.

Рим, Італія. — Цього літа заходами Фундації Українського Вільного Університету в Америці понад 40 студентів зі ЗСА і Канади під керівництвом д-ра П. Ґоя взяло участь у навчальних програмах в науково-студійній поїздці під гаслом „Стежками батьків по Европі". Це була частина курсу „Українські поселення в діяспорі".

Під час поїздки про сліди, стежки та шляхетні вчинки наших славних предків в Західній Европі, як і про проекцію майбутнього доповідали в поодиноких країнах професори УВУ: А. Жуковський, П. Ґой, Р. Дражньовський, В. Янів, В. Леник, Б. Гаврилишин. Студенти зложили квіти на могилах творців новітньої історії України в Парижі, Роттердамі, Люксембурзі, Мюнхені. Вони відвідали цілий ряд наукових і громадських установ та визначних провідних особистостей нашої діяспори.

Перебуваючи в найстаршій українській посілості у вільному світі у Патріяршому дворі при храмі Жировицької Богоматері і свв. мучеників Сергія і Вакха при Піяцца делля Мадонна деї Монті в Римі, — посілість, яка від 1639 року належить українському народові, — студенти 25-го липня у вечірніх годинах були на авдієнції і перевели тригодинну розмову з жителем цієї історичної обителі, коадьютором митрополитом Мирославом Любачівським.

У пам'ятну неділю, 26-го липня, студенти зложили синівський поклін вдячности страдникові українського народу Патріярхові Йосифові в приміщеннях Українського католицького університету при св. Софії. Після короткого привіту, представлення студентів і з'ясування цілей науково-студійної поїздки „Стежками батьків по Европі" д-ром Ґоєм промовив Блаженніший Патріярх. Його батьківське Слово вислухали студенти з великою увагою. У Слові пов'язане минуле і сучасне, там і мотто життя для учасників. Студенти підходили до Патріярха, цілували руку, а він благословляв їх. Серпанком незабутности лягла в душі молоді ця історична зустріч. У глибокій задумі залишали студенти цю обитель. З надією, що матимуть щастя й наступного року побачити цю маєстатичну і дорогу постать виїжджали студенти з Риму до Люрду просити у Матері Божої здоров'я для Патріярха, а собі — щоб скоро було можна свобідно мандрувати по стежках батьків своїх у вільній Україні, як того всім бажав наш Патріярх.

Слово Патріярха Йосифа до українських студентів УВУ

Мої Дорогі!

Багато українських паломників і туристів відвідало цю обитель з різними цілями та Ви вибрали шляхетну ціль Вашої подорожі по Европі і Ваших відвідин Риму під гаслом „Стежками батьків наших".

Скільки думок можна пов'язати із тим Вашим гаслом! Відвідуючи Европу, Ви йдете стежками Ваших батьків і творців Америки та Канади, що перенесли свої духові надбання, зокрема християнську віру у цей новий світ.

Ви не тільки громадяни Америки, де Ви народились, але Ви по крові українські діти, діти українського народу. Коли Ви в Европі ходите стежками, якими ходили Ваші батьки з великим горем в серці в часі Другої світової війни, то на тих стежках є їхні сльози, терпіння і туга за покинутою батьківщиною. З пошаною і молитвою подяки ходіть по стежках, дякуючи Богові за рятунок Ваших батьків.

Прикро, що Ви свобідно не можете мандрувати по стежках Ваших батьків в Україні. Але тут в Римі Ви на дуже дорогій станиці великих Батьків Ваших. Тут ходили посли князів наших, тут наші єпископи шукали скріплення церковної єдности, тут на римській землі спочивають кості двох наших митрополитів, тут в базиліці св. Петра є мощі св. Йосафата, тут повно слідів наших предків. Славних предків! Тут сьогодні перенесена наша львівська митрополія з її діяльністю і деякими інституціями, що працюють і розвиваються, поки настане слушний час, щоб все те перенести знову на вільну рідну землю.

Дорогі Студенти! Гарне Ви вибрали гасло. Ходіть по тих стежках з призадумою. Належите до великого народу, сліди якого найдете по цілім світі — сліди, повні шляхетних і славних вчинків українського імени, яким наша Батьківщина славиться серед народів.

Вчіться одного на тих стежках Ваших батьків: любови до рідного народу і його минулого та пильно спостерігайте, що по всіх тих слідах Ви побачите в своїх батьків любов до Бога, до своєї Церкви і до своєї рідної землі. Наслідуйте їх у тому. То буде найкращий овоч Вашої шляхетної подорожі. Бажаю Вам дальшої творчої подорожі і благословлю Ваші „сходи іісходи"! Благословення Господне на Вас!

Рим, неділя, 26 липня 1981
При соборі св. Софії

† Йосиф
Патріярх і Кардинал

Совєтські солдати воюють в Анґолі

Кейп Тавн, Південноафриканська республіка. — Уряд Південної Африки, військові відділи якої вже більше тижня проводять операції в Анґолі проти партизан СВАПО, вбили в одній з акцій декількох совєтських підстаршин і старшин, а одного підстаршину взяли в полон. Совєтський Союз не заперечив, ані не потвердив цього факту.

Дотепер офіційні чинники Совєтського Союзу категорично заперечували, що в Анґолі є совєтські вояки в будь-якій активній службі. Коли південноафриканські чинники докажуть понад усякий сумнів, що совєтські солдати перебувають на терені Анґолі, а зокрема в районі бойових операцій, тоді ще раз буде виявлено й потверджено офіційно в світі брехню й дезінформацію, що Москва поширює. Минулого року партизани в Анґолі, які є під командою Йонаса Савімбі, опублікували персональні документи двох совєтських вояків, вбитих у Анґолі, але дальших речевих доказів вони не пред'явили й таким чином справа не набрала дефінітивної ваги. Міністер оборони Південної Африки Маґнус Малян потвердив смерть декількох совєтських солдатів на полі бою в Анґолі й подав докладні дані про забрання в полон одного з тих, які залишилися живими. Сталося це в місті Ксангонґо, 100 кілометрів на північ від кордону з Намібією в часі завзятого бою. Совєтські підстаршини й старшини брали активну участь у тому бою. Таким чином уряд Південної Африки доказує, що Совєтський Союз, не зважаючи на всі заперечення, має свої військові групи в Анґолі, а зокрема, що ті групи допомагають партизанам СВАПО і з ними разом воюють, а чи навіть ведуть їх у бойових операціях. Міністер Малян заявив: „Уряд Південної Африки вірить, що західні країни візьмуть цей факт до серйозної уваги та що на цій підставі дійдуть вони до правильного і зрівноваженого погляду на природу конфлікту". Крім цього він додав: „Крім цих бездискусійних доказів совєтської участи, знайдено в головній квартирі та на командних пунктах партизан СВАПО маси совєтського пропагандивного матеріялу, який виразно вказує на те, які аспірації й пляни має Москва стосовно Південної Африки".

Речник Державного департаменту ЗСА, Дін Фішер, заявив, що докази на присутність совєтських вояків у Африці" значно підносять наше стурбування з приводу присутности там чужих збройних сил та дорадників".

В ІРАНІ НОМІНОВАНО НОВОГО ПРЕМ'ЄРА

Теґран, Іран. — Іранські засоби масової інформації повідомили, що новим прем'єром Ірану став дотеперішній міністер внутрішніх справ аятолла Мохаммед Різа Маґдаві-Кані. Таким чином аятолла Маґдаві-Кані перебрав один з двох керівних постів в Ірані, що їх посідав убитий у бомбовому замаху покійний прем'єр Мохаммед Джавад Багонар. Другий пост, тобто голови привладної Ісламської республіканської партії, передано аятоллі Гоятолісламові Алі Хамейні, провідникові п'ятницевих молитов у Теґрані.

Перебрання тих двох постів аятолли замкнуло перстень влади, яку повністю перебрали в свої руки і на свою відповідальність аятолли. Правляча група складається знову з трьох людей: предсідника парляменту Гоятолісляма Гашемі Рафсанджані, головного судді аятолли Абдулькаріма Муссаві Ардабелі й аятолли Маґдаві-Кані.

Вміжчасі обосторонній терор з боку влади та з боку революційних груп, триває далі. В наступних двох днях після бомбового замаху, в якому загинув прем'єр Багонар і президент Мохаммед Алі Раджай, революціонери вбили двох дальших керівних осіб в Теґрані: Гоятолісляма Нассера Джамалі, керівника відділу в Найвищому суді та муллу високої ранги Мртразу Табатаба Язді.

Аятолла Хомейні, заскочений швидким зростом обопільного терору, виголосив промову, у якій він основно змінив свою поставу. Коли перед тим він накликував до рішучих і немилосердних акцій проти усіх, які є підозрілі в протирежимних настроях, то в останній промові він закликав до повздержливости і припинення жорстокостей. Одначе інші ісламські лідери зайняли іншу поставу й закликають у своєму зверненні з Куму, столиці іранського ісламу, до „безоглядної безпеки" та до усунення й роззброєння всіх непевних, а залишення при владі тільки „відданих революційних лідерів".

Бомбові атаки на американські установи в Перу

Ліма, Перу. — На американські установи в Перу виконано одночасно цілий ряд бомбових атак. Ціллю нападів були: амбасада ЗСА в столиці Перу, Лімі, резиденція американського амбасадора, та чотири компанії, які пов'язані з американцями. Крім матеріяльних пошкоджень, втрат у людях не було.

Атаку на резиденцію амбасадора виконано вночі. Після замаху поліція удалася в погоню за замаховцями, які втекли в червоній автомашині, якої поліції не вдалося дігнати. Напасники зблизилися до будинку з його задньої сторони і тоді кинули бомбу в город. Майже ідентично в тому самому часі експлодували бомби в приміщеннях автомобільної компанії Форда, Банку Америки, Кока-Колі та компанії Дж. Беркенмаєр.

Поліція інформує, що перед атаками вона не мала найменших інформацій у тому напрямі, а після атаки не знайшла ніяких слідів, які могли б напровадити на напасників. Декілька годин після виконання тих бомбових нападів на американські установи, поліція арештувала громадянина Перу, Сантіяґо Чуквібокааса в будинку парляменту і знайшла при ньому дев'ять ладунків динаміту. Вступне слідство не виявило ніякого пов'язання арештованого з нападами на американські установи.

Виникла різномова між ЗСА і Ізраїлем відносно еміґрації

Вашінґтон, Д. К. Державний департамент і американсько-жидівська еміграційна організація „Юнайтед Гаяс Сервіс" заявили публічно, що вони є проти пляну ізраїльського уряду обмежити еміграцію совєтських жидів до інших країн крім Ізраїля. Це становище американського Уряду і агенції „Юнайтед Гаяс Сервіс" віддзеркалює довготриваюче непорозуміння відносно зростаючого числа жидів із СССР, які еміґрують до ЗСА, а не до Ізраїля.

Ізраїльський уряд твердить, що відмова такого великого числа совєтських жидів оселюватися в Ізраїлі заколочує загальні еміграційні пляни країни і унеможливлює еміграцію іншим громадянам, тому Ізраїль старається драстично обмежити еміґрацію до Америки, хіба такі еміґранти мають безпосередні родини в Америці.

Ізраїльські й американсько-жидівські чинники заявляють, що з пересильного пункту у Відні 85 відсотків совєтських жидів еміґрує до Америки і менше — до Канади, Австралії, Нової Зеляндії і Західньої Німеччини.

Американський Уряд безпосередньо зацікавлений в цій справі, бо ЗСА платять кошти переселення через „Юнайтед Джуїш Апіл" — 25 мільйонів долярів річно; крім того Америка платить 1,000 долярів на одного жидівського еміґранта, який виїздить до іншої країни крім Ізраїля. Це виносить 15 мільйонів долярів річно.

Як відомо, совєтський уряд не визнає еміґрації своїх громадян, уважаючи, що Совєтський Союз має „найкращий соціяльно-політичний устрій" і його піддані не повинні шукати інших країн для сталого поселення.

Виїмки в цьому законі зробила Москва тільки для совєтських жидів і в менших розмірах для німців і вірменів.

Насправді, каже ізраїльський уряд, всі виїзні візи для совєтських жидів мають призначені місця еміґрації в Ізраїлі, бо в принципі совєтський уряд видає візи жидам, які мають родини в Ізраїлі.

Причини, які спонукають Ізраїль заохочувати совєтських жидів на поселення в ньому, цілком ясні: Ізраїль мусить збільшити число населення з огляду на політично-стратеґічні причини, щоб побільшити людський потенціял серед ворожих арабських країн, які оточують Ізраїль.

Американські урядові чинники нарікають, що Ізраїль не повідомив Вашінґтон про зміну своєї еміґраційної політики: „Коли совєтські втікачі прибувають до Відня, ми не бачимо жадної причини, чому вони мусять поселюватися в Ізраїлі, якщо вони мають можливість виїжджати до інших країн, які дають можливість такого поселення", — заявили американські урядові чинники.

Коли мова про становище до цієї справи американсько-жидівських організацій, то вони схиляються радше до думки американського Уряду в цій справі.

У світі

ЯК БУЛО ДО ПЕРЕДБАЧЕННЯ, РАДА БЕЗПЕКИ ОН знову після проведення дискусії мала прийняти відповідну резолюцію в справі збройної акції Південної Африки проти Анголі. Крайні елементи, які вже від довшого часу ведуть кампанію проти Південноафриканської республіки запропонували резолюцію, в якій не було найменшої згадки про напади лівих партизан СВАПО на населення Намібії, яка є під опікою Південної Африки, й нищення його добра, але засудила очищувальну акцію південноафриканських військових відділів. Американські представники заявили, що на таку резолюцію вони не погодяться. Резолюція має бути об'єктивна й зрівноважено трактувати обидві сторони. Коли американські арґументи не помогли й автори резолюції не захотіли її змінити, американський делеґат поставив вето. Через те взагалі ніякої резолюції не прийнято. Американську делеґацію провадив Чарлз Личенстін який заступає Джін Киркпатрик.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО СИРІЇ, ЯКИЙ тепер закінчує свою дипломатичну службу в Дамаску, виступив одверто проти ізраїльського прем'єра Менахема Беґіна. Він висловив думку, що доки Беґін буде прем'єром уряду Ізраїля, так довго не буде осягнено загального миру на Близькому Сході. Амбасадор Талкотт Сілай також запропонував, щоб американський уряд відхилив трилатеральний договір у Кемп Дейвиді, в якому три держави — ЗСА, Єгипет та Ізраїль — зобов'язалися до розв'язки арабсько-ізраїльського конфлікту, устійнюючи цілий ряд постулятів, як, наприклад, автономія для палестинських арабів, пошанування всіх існуючих держав, невтручання у їхні внутрішні справи тощо. На думку амбасадора Сілай, президент Сирії Гафез аль-Ассад готовий на переговори й на заключення миру, але не на базі договору в Кемп Дейвид.

НА ЛЕТОВИЩІ В БЕЙРУТІ В ЛІТАКУ БОЇНҐ 720, який належить до Середньосхідньої летунської лінії, що є власністю арабських чинників, вибухла бомба, яку підложено з метою відзначити річницю зникнення, а мабуть і смерти релігійного лідера секти шіїтів, що зник в леті до Лівії або після прибуття туди. Імам Муса Садр, як припускають, був вбитий його арабськими ворогами, конкретно — лідером Лівії Муаммадом Каддафі. Зникнення імама Муса Садра сталося в часі інтенсивної допомоги Іракові з боку Лівії. Імам був лідером мусулман в Іраку й тому невигідний теперішньому керівництву Ірака у зв'язку з його війною з Іраном. Вибух бомби був сиґналом шіїтам в Бейруті та його околиці до демонстрацій для висловлення пошани зниклому імамові та протестом проти запідозрених у його схопленні й знищенні, тобто проти Іраку і Лівії. Ливан вже довший час є тереном боротьби різних ісламських сект. В осередку цих конфліктів часто є секта шіїтів. Останньо вона мала великі збройні конфлікти з комуністами Ливану, які намагалися вербувати своїх членів серед шіїтів, проти чого виступили рішуче мулли.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ В НЮ ЙОРКУ МІЛТОН Поллак виніс судове рішення проти родини колишнього диктатора Сомози в Нікараґуа. Після революції сандіністів диктатор Анастазіо Сомоза прибув з Нікараґуа до ЗСА, де він мав різні фірми й маєтки. Звідси він виїхав до Параґваю. В Параґваю вбили А. Сомозу його ліві противники. На внесок родини колишнього покійного диктатора суд розглянув справу чотирьох кораблів, що їх перебрав новий уряд у Нікараґуа. Родина вимагала, щоб асекураційні компанії заплатили їй забезпечення за ці човни. Суд ствердив, що родині правно не належиться виплата забезпечення, бо підстава, на якій родина Сомози цього домагається, є не тільки недійсною, але й побудованою з метою невиконання зобов'язань.

В Америці

СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО ТЕПЕРІШНІЙ ГУБЕРНАТОР стейту Ню Джерзі Брендан Бирн поставить тимчасово на сенатське місце Гаррісона Вілліямса — сенатора „під обстрілом" за т. зв. „абскам-скандал", колишнього ґубернатора Ричарда Гюджеса, щоб протримав це місце тимчасово для самого Б. Бирна, який, не можучи втретє кандидувати на губернатора стейту, сам начебто для себе зацікавлений місцем майбутнього сенатора до Вашінґтону з Ню Джерзі.

ДРУКУВАННЯ НОВИХ ПАПЕРОВИХ ГРОШЕЙ є насправді дуже коштовне і часом доходить до вагомої частини самого паперового банкнота, як це є у випадку американського доляра, тому державна скарбниця міркує над тим, як обнизити собівартість друкування однодолярівки вже не віднині. Тепер скарбова палата Америки просить Конгрес ухвалити зміни друкування зворотного боку однодолярового банкнота, що заощадить урядові річно 5 мільйонів долярів. Дотеперішня друкарська техніка буде збережена для лицевої сторони доляра, бо ця техніка начебто є надійнішим заборолом проти підробки грошей — злочину, що тут буйно процвітає, не зважаючи на інтенсивне поборювання фальшивників грошей державними чинниками.

КОНТРОВЕРСІЙНЕ ВЖИВАННЯ САХАРИНИ, що має начебто викликати хворобу рака або створювати легші умовини для поширення і виникнення цієї недуги, знову дістало підтримку з боку Уряду, який дозволив продаж сахарини ще два роки далі, поки ведуться інтенсивні дослідження, чи вона справді спричиняє рака. Споживачі, які вживають сахарину замість цукру, можуть купувати її отже два роки довше, а „Food and Drug Administration" не може повторити подібного намагання, як в 1977 році, заборонити її вживання.

ПЕРЕБОЇ В ЕЛЕКТРИЧНОМУ ОСВІТЛЕННІ на західньому побережжі ЗСА, що трапилися в суботу, 29-го серпня і примусили два мільйони американців сидіти три години в темноті без світла в Каліфорнії і навіть Неваді, викликані були, здається, великими пожежами лісів у південно-центральному Ореґоні. Темряви зазнали міста з півночі до півдня — від Сан Франсіско до Сан Дієго, і на схід у Неваду, як температура повітря досягла в багатьох цих місцевостях рівня 100 градусів і значно вище. З Арізони також прийшло пояснення цьому вимушеному затемненню, що начебто блискавка вдарила передавальні електричні інсталяції і тому наступили перебої в пересиланні струму.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ВСІ ПРОТИЗАХОДИ, УРЯДОВІ ЗСА не вдається стримати потік критично важливої технології до СССР, яка є вітальною для безпеки вільного світу. Експерти з митних установ оцінюють, що щороку нелегально з Америки совєти і їхні сателіти дістають такого найвищої якости технологічного приладдя на суму принаймні одного більйона долярів, — пише „Ю.С.Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 7-го вересня ц.р.

ТИСЯЧІ ОСІБ ВІДВІДАЛИ УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ В ДІТРОЙТІ

Дітройт, Мич. (В.К.). — У днях 7, 8 і 9-го серпня життя тримільйонового міста Дітройту проходило під знаком величавого Українського Фестивалю, що відбувся над рікою в самому центрі міста. Протягом цілого тижня телевізія, а головно численні радіопрограми передавали інформації та переводили інтерв'ю з членами Фестивального комітету на теми української історії, культури та зорганізованого життя українців у Дітройті й околицях.

Губернатор Мичигену В. Миликен і посадник Дітройту К. Янґ видали відповідні проклямації, проголошуючи 7, 8 і 9-го серпня українськими днями в Мичигені. Найбільший щоденник „Дітройт Нюз" помістив на першій сторінці фотографію і допис про фестиваль. Статті про Україну та українців появилися теж у газетах „Дітройт Фрі Пресс", „Меком Дейлі", „Воррен Віклі" та „Роял Овк Трібюн".

Леся Петруша, Наталка Коваленко і Петра Гришко хлібом, сіллю і рушниками вітають гостей на фестивалі в Дітройті.

На відкритті фестивалю, яким проводив о. Б. Панчук, дівчата — члени танцювального ансамблю „Гомін України" привітали хлібом, сіллю та рушниками численну публіку і гостей у президії. Після відспівання національних гимнів і молитви українською і англійською мовами відчитано проклямації й численні привіти від сенаторів і конґресменів; о. ігумен Панчук представив понад 30 представників федеральних, стейтових і міських урядів та провідних українських діячів. Після цього офіційного відкриття відбулася коронація королеви фестивалю на 1981 рік, якою є студентка Лариса Ковч.

Мистецькою програмою фестивалю керувала протягом трьох днів Іванна Кульчицька фон Драґінда. В програмі брали участь: танцювальний ансамбль „Гомін України" (хореограф І. Кульчицька); тріо бандуристів з Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка (керівник Петро Китастий), співочий ансамбль „Сузір'я" з Торонто, тріо цимбалістів з Виндзору, танцювальний ансамбль „Барвінок" при православній церкві св. Покрови, гурток „Юні бандуристи" (керівник М. Сердюк), дитячий танцювальний ансамбль (мистецький керівник І. Кульчицька), оркестра „Гомін", оркестра „Гомін України", оркестра Зарицького, та солісти: Одарка Худоба (ліричне сопрано з Торонто), Ярема Цісарук (бас-баритон) і Михайло Сердюк (бандурист-віртуоз). Акомпаньювали: Ольга Соловій, Роман Скипакевич, Андрій Стасів і М. Сердюк. Показ ноші зорганізував 58-ий Відділ СУА під проводом Орести Каралаш. Глядачі з захопленням оплескували виступи поодиноких груп.

На окрему увагу заслуговує етнічна ґалерія, за яку відповідала Рома Дигдало. Темою виставки в ґалерії була — „Українська вишивка". Її влаштуванням займалася Окружна Управа СУА, головою якої є Лідія Колодчин, та 76-ий Відділ СУА. Виставка показала глядачеві багатство та різноманітність вишивок з усіх частин України.

До участи у виставці запрошено Мирославу Стахів з Мидлсекс, Н. Дж., яка привезла багато цікавих експонатів власного виконання, що показували головно ті роди вишивок, які тепер мало виконують: вишивки з центральних і східніх частин України. Гуцульщину репрезентували вишивки Оксани Ткачук.

Окремою атракцією була

(Продовження на ст. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Канадська Служба безпеки

Прочитавши цей заголовок, більшість українців Канади відітхне й скаже: Нарешті! Служба безпеки в Канаді майже не існувала, совєтська аґентура робила й робить, що хоче, а прекрасні леґіні з Королівської Канадської Кінної Поліції воліли приглядатися в парках молодим матерям з дітьми та охороняти їх, зиркнувши час-до-часу за красунями, яких у Канаді не бракує, брати участь у парадах та позувати до чудових світлин, ловити бандитів та шахраїв, але займатися таким плюгавством, як совєтська аґентура, таки нікому не хотілося. Але тому прийшов кінець.

Канада належить до цих західніх країн, у яких пошанування людини і її гідности та її вільностей не лише забезпечене законом, але й глибоко закорінене в житті. Власне це використовує до крайніх меж аґентура Совєтського Союзу. Ще недавно не лише канадські урядові чинники, але й канадське суспільство зовсім легковажило собі російсько-комуністичну небезпеку. Але останньо під ударами прикрих фактів вони пробудилися й зі жахом приглядаються злодіянням совєтської аґентури, а навіть перейшли до протизаходів, з яких першим є організація Служби безпеки.

До окраси Канади належить поліційна формація зі старою й романтичною назвою Королівська Канадська Кінна Поліція. Хоч та поліція вже здавна пересілася в авта, а для дальших подорожей в реактивні літаки і тільки вряди-годи показується на баских конях, але три речі зі старих добрих часів залишилися: чудові однострої, які так дуже люблять малі діти й гарні пані (чар мундиру!), романтична назва, овіяна захоплюючими леґендами і безжурний стиль у праці.

Власне та формація мала також займатися державною безпекою Канади. Це було вистачаюче за Мекдоналда та Меккензі, але зовсім не вистачає за П'єра Трудо і Джо Кларка. Мекдональдові і Меккензі ані не снилося про такі потвори, як Совєтський Союз і совєтська аґентура.

По Канаді ходять леґенди і безконечні кількості анекдотів, як у цій чудовій країні паношиться совєтська аґентура. Щоб не йти далеко, вистачить пригадати дещо з українського життя. У ньому не лише совєтські „тайні сотрудники", але й амбасадори та „дипломати" організують аґентурну сітку, розділюють гроші і, очевидно, ведуть пропаґанду та лають канадські порядки, людей, а в першу чергу лідерів. Але коли сказати про це працівникам КККП, то вони відмахуються, мовляв: це не наша справа. Роблять, хай роблять, кому це пошкодить?

Але все має свій кінець. Усім поінформованим в умовах сучасного життя, тобто від прем'єра П'єра Трудо починаючи й на шерифові міської поліції — в малій поліційній станиці десь-там у Північних Територіях — кінчаючи, стало ясне, що так далі бути не може. Як звичайно прийшло до переборщень. Почали не лише думати, що робити зі Службою безпеки, але також почали слідство проти КККП за зловживання. Слідство виявило, що зловживань немає, але й немає виконування найважливіших завдань безпеки. І тому генеральний прокуратор Роберт Каплан, він же шеф усіх шефів КККП, після вичерпних студій і слідства заявив: „Нам треба нового тіла, яке матиме достатні леґальні рами, щоб у них виконувати всі потрібні заходи безпеки згідно зі законом", тобто просто: треба такого тіла, яке займалося б професійно внутрішньою і зовнішньою безпекою, розвідкою і протирозвідкою.

Кажуть канадці, що на деяких їхніх співгромадян упав жах: Канада і секретна служба! Канада і розвідка та протирозвідка! До тих спанікерованих долучилися і канадські „политишенс". Де тих немає? Ед Бовдбент, шеф лівої Нової демократичної партії, закричав про „ароґанцію" уряду Трудо, а в першу чергу самого Трудо, шеф проґресивних консерватистів (в Канаді є й така порода!) Джо Кларк страшить, що Трудо і взагалі всі погані лібераmesali займаються вибілюванням злочинців в КККП, але генеральний прокуратор Каплан сказав: ми створимо нову аґенцію, яка скомбінує в собі службу американського ФБІ і Сі-Ай-Ей і яка буде згідно з „виразними й суворими законами" виконувати свою службу в краю і закордоном. Знаючи П'єра Трудо і його міністерський антураж, можемо сказати: нарешті це станеться!

НАРЕШТІ НЕ КАНАДЦІ ПОСПІШАЮТЬ У ЗСА по закупи, а американці, що мешкають недалеко канадського кордону, спішать до Канади купувати „барґейн", відколи канадський доляр впав у порівнянні з американським до 83 центів. Тому в Канаді тепер на американську валюту вигідніше купувати крам, ніж було в той час, коли канадський доляр стояв ціною вище американського. Найбільшою увагою американських покупців втішаються в Канаді англійські вовняні вироби, спортові товари, газоліна і навіть авта закордонної продукції.

Володимир Левенець

ПРО ПОДОРОЖІ В УКРАЇНУ, ПРІОРИТЕТИ У ПОЛІТИЦІ І ПІДСТУПИ МОСКВИ

„Батьківщино, якими великими ти родиш душі тих, що тебе справді люблять!" — писав у своїй книжці „Лев із Фляндрії" Анрі де Консіянс. І ця велика правда Консіянса підтверджена багатовіковою історією усіх без вийнятку народів та сповнена безліччю невмирущих, дійсно геройських діл і починів, які постали саме з духа цієї правдивої, полум'яної любови до своєї батьківщини, до свого близького серцю народу.

Тому не треба дивуватися, що комуно-московським дурисвітам і володарям останньої у світі тоталітарної імперії пощастило фактично без великих зусиль розбудувати, зокрема в останній декаді, туризм до Совєтського Союзу, в тому числі в Україну, і наклонити до цього, „туризму" також людей української крови, поселенців і громадян у багатьох країнах світу. Все це сталося, очевидно, в атмосфері загальної політики детанту, яка тоді панувала на Заході, чи властиво між західніми і комуністичними країнами, проповідування „ліберальних змін", які нібито наступили в СССР, безмежної любови української людини до України і її прив'язання до тієї землі з якої вони чи їхні батьки вийшли після Першої чи Другої світової війн.

Пріоритети у політиці

Колись, а головно після закінчення Другої світової війни, в діяспорі чимало мовилося з громадянських „амвон" чи на сторінках преси про амбасадорство українських еміґрантів, які покинули свою батьківщину заради допомоги Україні, щоб тут у вільних умовинах продовжувати політичний змаг. Треба направду дивуватися чому ці, такі преважливі речі так скоро забулися, зате до величезних розмірів, наче злоякісні наrости, повиростали підкинені нам ворогами різні партійно-еміґраційні проблеми; зросли вдесятеро кризи, які абсорбують чи не всю нашу енерґію; наступили розлади (котрі вже з черги) політичних партій, політичних і громадських централь, які ми все наново пробуємо консолідувати; приросли також сварки між громадянами, організаціями, а навіть між окремими людьми, які доходять часом до абсурдів і які заслонили кожному з нас „небозвід", тобто той простір за яким є справжня воююча Україна з її потребами, її невідкладними проблемами, що їх наші брати і сестри самі ледве чи зможуть розв'язати. Вони чекають на нашу, зокрема політичну допомогу, якої ми їм не зможемо подати через наші міжусобиці.

Дійсність в Україні

Найновіші вістки, що доходять до нас різними шляхами з України радше вказують на посилення шовіністичного курсу комуно-московських імперіялістів у відношенні до всіх виявів української національної самобутности. Це вже не русифікація, не переходові форми терору, не наступ на культурно-творчих діячів, а пряме намагання московського комуністичного елементу зрушити українські традиції, мову, культуру, історію і все те, що вміщає у собі елементи українства.

Усіх тих, хто хоча пасивно протиставиться такому курсові „партії" і „уряду" зацьковують „українськими буржуазними націоналістами", „бандерівцями" тощо і запроторюють на непосильні роботи на далекий схід чи північ імперії.

У цій, грізній атмосфері в Україні наростають тут на Заході серед українських поселенців тенденції потурання діяльности комуно-московських диктаторів, толерування всяких культ-обмінів, а то й пропаґування організованих поїздок молоді в Україну, мовляв, вона потрібне для поглиблення знання з українїстики, чи завершення „студій" на тамошніх університетах. Не зважаючи на це, що ми в більшості свідомі того, що всякі туристичні поїздки, зокрема українських туристів, є під контролею органів КҐБ, серед нас знаходиться усе більше й більше таких, які відкрито проповідують „корисність" таких поїздок, хоч вже є докази, що КҐБ намагалося проводити акцію „вербування" меншесвідомих елементів до агентурної роботи і боротьби та участи в українському політичному, громадському і культурному житті на поселеннях.

Крім цього кожний турист українського роду — виставлений на особисту небезпеку у зв'язку з новим законом про громадянство СССР, який ніяк не можна легковажити і про який повинні туристи пригадувати СКВУ та інші українські громадські установи, чого вони досі не робили. Згідно з цим законом жадні натуралізаційні пашпорти чи громадянські папери не мають значення, якщо когось КҐБ захоче поставити у стан обвинувачення за видумані ним „злочини". Очевидно, західні уряди будуть заступатися за своїх громадян, може й будуть протестувати, але туристам треба знати, на підставі досвіду, хоч би з Сімасом Кудіркою і багатьма іншими, що з совєтських лабет не так легко вирватися.

Трапляються часті випадки, що людина, поїхавши до СССР, раптово, на довгий час, замовкає. А якщо запитати про відносини в імперії то

Вікентій Шандор

ДО ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ

Тисячолітній ювілей християнської культури України дає нам добру нагоду вглянути в джерела нашого минулого, в історичний розвиток нашого народу та його сучасний стан. До такого підходу змушує нас та обставина, що наші землі були довгими віками відділені від свого матернього пня, джерела нашої національної і релігійної культури — Київської Руси, жили й розвивалися під чужими окупаціями, що зрозуміло, лишило на них свої сліди. Таким неприродним шляхом свого розвитку релігійного і національного проходили й карпатські русини, вдома і в Америці.

В історичній давнині, перед тисяча роками, були карпатські русини і їх край частиною великої держави Володимира Великого — Київської Руси. Був це славний і великий початок нашої християнської і національної історії, який обіцяв нашому народові можливість росту й великого значення. Міжусобиці на Київськім княжім престолі й наїзди кочових племен довели до руїни сильну і процвітаючу добробутом Київську Русь. Таким чином, найдалі на Захід висунена її частина Закарпаття опинилася під чужим пануванням.

Великі слов'янські апостоли св. в. Кирило й Методій принесли й на нашу карпатську землю світло Христової правди, яку поширювали між слов'янськими народами в старослов'янській церковній мові в східньо-візантійськім обряді. Хоча й досі ще не пощастило остаточно ствердити, але є обосновані історичні припущення, що й чинність Мукачівської Єпархії часово сягає близько цеї доби. З її лона вийшли всі наші брати і сестри східньовізантійського обряду, які внаслідок змін у краю та еміґрації, опинилися сьогодні в складі інших держав і народів. Але навіть такий штучний поділ не може затерти нашої національної та церковної єдности з ними.

Внаслідок тяжких життєвих умов удома, велика частина нашого народу еміґрувала до Америки. Спочатку еміґранти зі Закарпаття творили тут разом з братами з Галичини одну церковну й національну родину, але із-за недоброзичливих чужих сил настало роздвоєння. Різно можна підходити до розуміння такого явища, але воно, — як це ствердила й історія, — є неминучим наслідком у кожного поневоленого народу. Державна сила через свій апарат завше знаходить форми й засоби як шкодити народові, який поневолює. У такій ситуації знаходився наш нарід протягом тисяча літ.

Сьогодні карпатські русини в Америці мають гарно розбудовану свою Метрополію з Митрополитом кир С. Коціском на чолі, з чотирма єпископами та трьома дієцезіями. Вони мають свої церковні і світські інституції, семінарію для виховування священиків, школи, забезпеченеві товариства тощо. Їхні церковні і світські провідники проявляють жвавий інтерес долею нашого народу на Закарпатті і стараються облегшити його долю.

Живемо в добі загального національного пробудження у світі. Різні народи й племена, включно з неграми в Америці, шукають за своїм національним чи племінним коренем, щоб встановити свою родову чи племінну самобутність. Причиною такого загального зацікавлення є свідомість, що дані народи можуть розвиватися на довшу мету тільки тоді, якщо черпатимуть свою життєву силу із власного історичного джерела. Інакше вони засуджені природою на національну, релігійну чи племінну загибель.

І між карпатськими русинами в Америці появляється сьогодні рух за встановлення своєї самобутности. Це — здорове явище, бо означає жваве зацікавлення національною і родовою минувшиною, що є доказом їхньої життєздатности. Саме тепер преближаємося до святкування Тисячоліття Хрищення Руси-України. Це непроминальна історична нагода для американських русинів візантійського обряду виступити явно й славно, виступити по тій самій лінії своєї національної і релігійної самобутности та включитися в акцію святкування цього історичного переломового періоду разом з Українською Католицькою Церквою та Українською Автокефальною Православною Церквою, які вже заповіли свою спільну участь. Київська Русь-Україна є нашим спільним джерелом сили, християнської культури і національної самобутности.

Сьогодні, коли наша Церква виставлена на небезпеку цілковитого знищення, наказом доби є об'єднати наші сили для збереження страждаючої Церкви в катакомбах. До цього нас зобов'язують мученики нашої славної церковної „Альма Матер" Мукачівської Єпархії з єпископом Т. Ромжою на чолі.

Тисяча літ — це велика доба. Та ці всі роки, що були переломовими для нашого народу перед тисяча роками, такими є й

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Інженер майбутности

Сьогоднішній інженер становить передостанню ланку еволюції, крізь яку пройшла популярна сьогодні професія інженера. Хто був „першим інженером", важко сьогодні сказати, ця бо професія виникла у сивій давнині, коли всі люди були ще зайняті вирощуванням та продукцією харчів. Але сліди геніяльної творчости „перших інженерів" залишилися до наших часів у формі задумів і винаходів, що мали драматичний вплив на дальший розвиток людства та його цивілізацію. Тими винаходами були: вогонь, колесо, плуг, серп і вітрило.

Титул інженера, семантично, виводиться від французького слова „ingenieur" (що є в свою чергу латинського походження). Це слово є тісно зв'язане з винаходом парового рушія, який започаткував так звану добу Індустріяльної революції, яка триває вже двісті років. І так, як технологія за цих 200 років зробила справжню революцію в цілому світі, так само професія інженера перейшла вже через кілька етапів і, виглядає, що вона не буде стояти на місці.

Декілька років тому на одному з'їзді американських інженерів в Дітройті д-р Артур Клайн, професор Каліфорнійського Інституту технології, виголосив дуже цікаву доповідь на тему пристосування майбутніх інженерів до своєї професії, в якому звернув увагу приявним, що бурхливий розвиток атомової енерґії, електроніки й астронавтики вимагає від інженера більшого знання математики і фізики, як досі.

Тому, на його думку, академічна освіта майбутніх інженерів мусить дорівнюватися щонайменше рівневі освіти сьогоднішнього інженера з технічним докторатом. По завершенні студій, майбутній інженер, аналогічно як медичний лікар, мусить відбути однорічну (для лікаря дворічну) технічну практику, або т. зв. „технічний інтерншіп" в акредитованій технічній фірмі. Крім теоретичної освіти майбутній інженер мусить бути ознайомлений з такими ділянками, як економія, промислова адміністрація та психологія. Майбутній інженер мусить бути також ознайомлений з циклом людського оптимізму та песимізму.

На думку прелеґента, почавши від 1980 року, щонайменше 12,000 інженерів річно буде кінчати студії з технічними докторатами. Крім технічного „інтерншіпу" буде також впроваджена обов'язкова вступна технічна практика, без якої не буде можна дістатися на вищі технічні студії.

З поширенням технології будуть створені нові технічні спеціяльності, а саме: інженера довкілля (замість теперішнього санітарного інженера), завданням якого буде створювання „тотального" здорового довкілля, а не тільки забезпечення його від забруднення, чи пак очищення забрудженого довкілля, головно води і повітря;
харчового інженера (замість рільничого), завданням якого була б турбота про цілу харчову систему для великої кількости населення, а не тільки вирощування чи заготівля харчових продуктів;
едукаційного інженера (замість технічного вчителя), який буде займатися не безпосередньо навчанням, а системою технічної освіти;
будівничого інженера (замість архітекта та конструкційного інженера, завданням якого було б створення вигідних житлових і виробничих конґломератів, а не займатися тільки будовою житлових домів, бюр чи фабрик;
інформаційного інженера, який займався б не теорією інформації та електронікою, а самою концепцією і проєктами цілком нових систем інформації та керування інформаціями цілих міст і індустрій;
міського інженера (замість будівельного інженера), який проєктував би цілі міські поселення, щоб люди могли в них жити вигідно і щасливо.

Якщо зміна світу проходитиме з тією самою швидкістю, що сьогодні, то середній американець почне працювати у віці 25 років життя та кінчатиме працю в 50 років, при чому праця триватиме тільки шість місяців в році, беручи за основу 40-годинний день праці, або навіть менше. В тій системі школа мусить приготовити середнього американця до життя, в якому він проводитиме більшу частину свого життя поза працею.

У зв'язку з цим доцьогочасна протестантська етика, яка каже, що творча праця є „благочестива", мусить поступатися новій ідеї, а саме, що творча праця — священна.

Коли зробити облік наших персональних витрат, поза мешканням та прохарчуванням, то побачимо, що вони зв'язані з витратами на нашу освіту, медичну опіку, розвагу та культурні потреби. Інженер майбутности матиме завдання запроєктувати таку систему праці та технологічної продукції, щоб доходи з неї покривали всі витрати майбутнього суспільства.

НОРВЕЗЬКІ МОРЯКИ ВВІЙШЛИ НА БОРТ данських рибальських човнів, закидаючи їм, що вони ловили рибу в норвезьких територіяльних водах. Спір за ці води триває між Данією і Норвегією вже довший час.

П. Т. Байбак

У СОРОКОВУ РІЧНИЦЮ ВИМАРШУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ В УКРАЇНУ

III

Але оскільки війні не було видно кінця і можна було сподіватися різних світових сюрпризів, — тому більшість із нас вважала доктрину німців „маячінням божевільного". І ми діяли з потреб сучасности та ближчого майбутнього.

Нашими реальними завданнями були: 1) вишукування в українському суспільстві відданих ідейних українців, якими можна обсадити ключові позиції адміністративно-господарського, культурного та суспільного життя; 2) ані в якому разі масово не вербувати до ОУН для кількісного ефекту випадкових незнаних людей; 3) поборювати, виявляти та унешкоджувати підпільну діяльність комуністичної аґентури; 4) дбати за фізичне здоров'я людей, рятуючи від голоду, та творити мінімальні умови для збереження людности від хвороб і епідемій, закладаючи шпиталі, клініки та медичні пункти; 5) відновити та посилити національно-духове та релігійне виховання людности через мережу шкільництва, церкви, театри, т-ва „Просвіта", кооперацію; 6) освідомлювати людність та прищеплювати їй зрозуміння до іспиту на життєвий гарт, до витривалости на кілька майбутніх років тривання війни; 7) виховувати і освідомлювати громадськість проти участи в можливих та спровокованих ворожою аґентурою сумнівних політичних ексцесах, що дало б окупантові підставу для каральних експедицій та фізичного винищування населення.

В арієрґарді німецького війська, що вступило до Харкова 24-го жовтня 1941 року, прибув відпоручник Центрального Керівництва ОУН у Києві, Богдан Іванович Коник, уродженець міста Рогатин у Галичині. Він був надхненником і організатором націоналістичної діяльности у Харкові та на Слобожанщині. Ідучи з німецькими військами від Полтави до Харкова (віддаль 120 кілометрів), він у районних центрах Іскровка, Чутово, Коломак, Валки, Люботин скликав вужчі сходини надійних ідейних українців, представляв їх похідній військовій комендантурі, яка призначала тих людей на становища ґолів району та сільських старост. Той же Богдан Коник мав при собі похідний „інтендантський" мішок, з якого виймав та вивішував на будинках районових центрів та сільських управ українські жовто-блакитні прапори.

Нашим надхненним і улюбленим керівником Осередку ОУН на Харків і область був інж. М. М. Кононенко, розстріляний Ґестапом у серпні 1943 року, тоді — керівник Відділу Праці Міської управи; впливовими членами були: проф. Ю. Г. Блохин (Бойко), тепер живе у Мюнхені; проф. М. Ф. Стратієнко, керівник персонального відділу Міської управи; його син — інж. А. М. Стратієнко (тепер член ПУН), заступник голови Харківської головної управи, тепер живе у Філядельфії; інж. М. Т. Горбань, розстріляний Ґестапом влітї 1943 року; інж. В. С. Світличний, керівник одного з відділів Міської управи (розстріляний Ґестапо); проф. Я. І. Кльований (живе у Клівленді); ред. Віктор Царинник (помер у Філядельфії); письменник і поет О. П. Варавва (Кобець), помер у похилому віці 1964 року в Трентоні; проф. Харківського університету О. П. Парадиський (помер у Німеччині); інж. С. А. Чернявський, учасник бою під Крутами, живе в Австралії; письменник Аркадій Любченко — помер у Німеччині; ред. П. А. Сагайдачний, галичанин, побратим полк. А. Мельника, Четар Київських Січових Стрільців, відповідальний редактор газети „Нова Україна" у Харкові 1941-42 роках; І. В. Корнієнко (колишній старшина армії УНР), згинув геройською смертю в УПА; проф. Т. Гаран (жив в Австралії); І. Черевиченко, один з організаторів округової української поліції; інж. Д. І. Тромса (живе в Ню Йорку); інж. П. І. Овдієнко (живе в Ню Йорку); проф. Жученко, бандурист В. А. Оленко, Д. В. Кравченко, Бандурист; П. Худорлявий, І. Д. Прончак, І. П. Чумак, П. Т. Байбак.

Із перелічених осіб діяльного активу ОУН Харкова і Слобожанщини, — п'ять осіб розстріляні Ґестапом, дев'ять осіб померло природною смертю у старшому віці в ЗСА і на Заході, сім осіб живуть у вільному світі; про решту осіб немає вісток.

Апостолят української ідеї та суспільства
(Недобиті петлюрівці і самостійники)

Німецьке військо вступило до Харкова 24-го жовтня 1941 року, і вже на другий день на балконі будинку, де мала бути Харківська міська управа, якийсь гарячий колишній петлюрівець на щоглі вивісив жовто-блакитний прапор. Символічно цей факт, через століття, перегукується з кличем Б. Хмельницького: „Слухай, ляше, що до Сяну — то не ваше".

Представник вищого військового командування фронту полк. Петерс-Кнотте гарячково шукав серед української інтеліґенції кандидата на бурґомістра великого міста, обов'язково з титулом: професор, доктор, інженер. Під гарячу руку знайшовся проф. Ол. Ів. Крамаренко, фахівець з ділянки скла і порцеляни. Для українців, вибір був дуже невдалий: проф. О. І. Крамаренко був запеклий „малорос" і єдинонеділимець. У червні 1942 року він був замішаний в афері операцій на великі суми на чорному ринку та фальшуванні німецьких паперів, і Ґестапо його ліквідувало. Та незалежно від цієї сумної історії, до творення нового життя повиходили з підземелля страху і терору, залишені при житті збігом різних обставин, недобиті і недостріляні петлюрівці і самостійники старшого віку, деякі з них навіть учасники будови Української Держави 1917-1920 років. Більшість із них перебували довгі роки у сталінських концтаборах та тюрмах за свою відданість Україні.

Історичне покликання та фортуна поставили їх виконувати і нести місію ковалів та духотворців нового, тяжкого життя. Це було тим тяжче, що Харків на протязі семи місяців (1941-1942) був у прифронтовій смузі і часто зазнавав атаки від червоних зі сходу. Та, проте, місто героїчно трималося, як фортеця, як українська національно-духова скеля на грані двох духово ворожих світів.

(Далі буде)

УВАГА! УВАГА!

УКРАЇНЦІ ВІРДЖІНІЇ та ОКОЛИЦІ!

Запрошуємо Вас на

INTERNATIONAL FESTIVAL

Richmond Coliseum, Exit 11, I — 64 & 95

Субота і неділя, 12 і 13-го вересня 1981 року від 12-ої дня до 9-ої веч.

Різнородні українські смакощі, окремі відділи з багатим крамом та експонатами українського мистецтва і культури.

Субота, 12 вересня — виступатимуть танцювальні ансамблі: „ЛИМАН" — СУМ-А, Балтімор і „КАЛИНА" — Ричмонд.

34-ий ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ — БРАТТТВО СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ — господарі української частини фестивалю.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА ОСЕРЕДКУ СУМ-А в НЮ ЙОРКУ

повідомляє Шановних Батьків, що

ВПИСИ ДІТЕЙ

до школи Українознавства (від дошкілля до 12-ої кляси) розпічнуться в суботу, 5-го вересня ц. р., о год. 9-ій ранку до 7-ої вечора в Осередку СУМ-А при 136 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й. Щоденні вписи від 7-ої до 9-ої год. вечора.

НАУКА РОЗПОЧНЕТЬСЯ

СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в суботу, 12-го вересня 1981 р., о год. 9-ій ранку в церкві св. Юра, при 7-ій вул. в Ню Йорку, після чого всі учні організованим порядком перейдуть до шкільного приміщення для започаткування нормального навчання цього шкільного року.

НАВЧАННЯ ВІДБУВАТИМЕТЬСЯ: щосуботи від год. 9-ої ранку до 12:45 — кляси: англомовна, дошкілля, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; щоп'ятниці від год. 6-ої вечора до 9:30 — кляси: 9, 10, 11, 12

ПРОСИМО ВЕЛЬМИШАНОВНИХ БАТЬКІВ ЯКНАЙШКОРІШЕ ЗГОЛОСИТИ СВОЇХ ДІТЕЙ ДО РІДНОЇ ШКОЛИ!

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

Тел.: (212) 473-3467

ЮВІЛЕЙНА ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ

В 50-ЛІТТЯ ІСПИТУ ЗРІЛОСТИ УЧЕНИЦЬ Української Дівочої Гімназії УПТ „Рідна Школа" в Станиславові

ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ

задумує скликати

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

ВСІХ ТОВАРИШОК

які колинебудь навчалися в тій клясі в роках: 1923/24 - 1931.

Таку Зустріч заплановано відбути в днях:

15 і 16-го травня 1982 р. на Оселі УНС Союзівка під час З'їзду земляків Станиславівщини.

По інформації та зголошення, просимо звертатися на адресу:

OKSANA LUTZKY
39-26 65th Street, Woodside, N.Y. 11377

За ініціятивний Комітет:

Іванна Грицак-Семенина
Оксана Лемеха-Луцька
Ярослава Островська-Кіналь

Нема то як на Союзівці!

Оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

ВЕЛИКИЙ ВІКЕНД ДНЯ ПРАЦІ

П'ятниця, 4-го вересня, год. 10-та веч.
ЗАБАВА *при звуках оркестри* **„Союзівка"**
під керівництвом **Аліка Худолія**
на бубнах **Дорко Сенчишин**
Конферансьє — **Аня Дидик**

Субота, 5-го вересня, год. 8:30 веч.
КОНЦЕРТ
Балетний ансамбль „СИЗОКРИЛІ"
під кер. **РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ**
ПАВЛО АЛЕКСАНДЕР — *співак*
ЮЛІЯНА ОСІНЧУК — *піяністка*
Год. **10-та веч. — ЗАБАВА**
при звуках оркестри **„Червона Калина"**
і оркестри **„Союзівки"**

Неділя, 6-го вересня, год. 8:30 веч.
В програмі КОНЦЕРТУ відомі танцюристи-солісти: НУСЯ МАРТИНЮК І КАРТЕР МК АДАМС
Співак — **ПАВЛО АЛЕКСАНДЕР**
Год. 10-та веч. — ЗАБАВА
при звуках оркестри **„Темпо"**
Конферансьє — Аня Дидик
в асисті **Романа Шведа**

Субота, 19-го вересня 1981 року
ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
Год. 8:30 веч. — МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА, *вибір* **„МІСС СОЮЗІВКИ" на 1982 рік.**

Тисячі осіб...

(Продовження зі стор. 1-ої)

Народні костюми в етнічній галерії.

мапа „Україна у вишивці", виконана М. Стахів, яка показувала вишивки за їх регіональною приналежністю. Побіч мапи імпозантно виглядали 23 вишиті герби українських земель. На виставці показано також народні одяги та пристосування вишивки до дитячих і вечірніх суконь. В суботу та неділю М. Стахів приготувала програму про розвиток української вишивки та ілюструвала її прозірками.

Крім вишивок у галереї були різні мапи України, на яких відвідувачі шукали за місцем свого походження або походження своїх батьків. Від самого початку наших фестивалів у галереї відбувалися покази писання писанок, а останнім разом Л. Мазяк показав техніку інкрустації. Великою популярністю втішалася звукова програма з прозірками „Подорож по Україні", що її приготовила Рома Дигдало. Було стільки зацікавлених, що ця програма йшла майже безперервно. Дижурні пані з СУА давали пояснення глядачам і роздавали інформативний матеріял.

В одній частині галерії були портрети українських дисидентів з домаганням про їх звільнення та книжки, брошури і інформативні листки про сучасний стан в Україні. Виставка і програма в етнічній галерії ще ніколи не втішалися такою великою фреквенцією. Глядачі висловлювали признання за так гарно оформлену і цікаву виставку.

Фестиваль організував комітет у такому складі: В. Віхорек — голова; В. Колодчин — координатор; о. ігумен Б. Панчук та Е. Запорожець — заступники; Ірина Жидан — секретарка; З. Василькевич — фінансовий референт; І. Кульчицька фон Драгінда — референт мистецької програми; Рома Дигдало — референт етнічної галерії; Юстина Неллиген — референт контесту королеви фестивалю.

У фестивалі брали участь церковні комітети та численні громадські, молодечі й студентські орг¨ нізації. В 25-ти кухнях можна було знайти різні українські страви й печива, а в 18 кіосках під вільним небом відвідувачі набували книжки, різьбу, кераміку, вишивки, платівки, пам'ятки з України тощо.

Цьогорічний фестиваль був присвячений світлій пам'яті о. декана Михайла Бохневича, який був довголітнім членом фестивального комітету.

Українська громада метрополітального Дітройту влаштовує ці фестивалі вже 10 років. Їх відвідують тисячі не-українців і вони стали одним з кращих засобів ширення відомостей про Україну. Для багатьох тисяч українців з т. зв. старшої еміграції і їхніх дітей ці фестивалі — це легендарне Євшан-зілля, що постійно пригадує їм чарівну і далеку країну їхнього походження.

Про подорожі...

(Продовження зі стор. 2)

приходить лаконічна відповідь: „Їсти й пити там є". Тоді така людина зникає в овиду української громади і хоч не співпрацює з органами КҐБ, уже є корисною для комуно-московської імперії, бо перестала бути активною в українському житті.

Час на призадуму

Постає, отже, страшна дійсність. Бож сьогодні, ці які колись були дуже активні починають займатися усім, але не тим чим потрібно, пристають до гуртів тих людей, засадою яких є „поборювати внутрішніх ворогів", шукання причин у самих себе, хоч назверх вони нібито обстоюють „принципіяльні" справи, а в дійсності займаються шкідливою роботою. Зрештою прикладів можна б наводити багато більше, але для чого вони, якщо ми усі прекрасно познайомлені зі страшною дійсністю, яка заіснувала сьогодні серед нас і яка повстала на тлі поїздок в Україну, культобмінів, творення мітів про „потребу зв'язку з Україною" і розкладовою діяльністю численних совєтських диверсантів.

Вірність батьківщині і зв'язок з Україною полягає, на нашу думку, на незламній вірі в національну ідею вірності нашим прадідівським Церквам і допомозі нашому народові доступними нам засобами у змагу за право бути господарем на своїй землі. Тоді Україна буде для нас дорогою не тільки на словах, але й на ділі, а наше перебування у діяспорі стане для нас твердою школою з якої вийдемо збагачені до остаточного бою з Москвою. Надмірне пропагування поїздок і „тісних" культурних обмінів тільки поглиблять непорозуміння серед нас і скріплять позиції ворога.

Це речі дуже наглядні. На них треба тільки дивитися з відкритими очима, бо в протилежному випадку ми самі руйнуватимемо основи наших спільних досягнень, здобутих силами багатьох поколінь, не згадуючи навіть про почуття спільної відповідальности перед Україною, яку розпинають, у повному розумінні цього слова, комуно-московські шовіністи.

ІНТЕРВ'Ю З К. ЧІЧКОЮ-АНДРІЄНКО

Порт Джервіс, Н. Й. — В неділю, 6-го вересня, о год. 9:30 рано, відбудеться інтерв'ю на радіостанції WDLC, 19.90 AM, або 96.7 FM, в Порт Джервіс, Н. Й., з директоркою Українського Музичного Інституту в Ню Йорку, Калиною Чічкою-Андрієнко.

Інтерв'ю переведе керівник радіопрограми „Українська Культурна Година", Ярослав Ґавур, який вже два роки успішно провадить цю українську радіопередачу.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ В КЕРГОНКСОНІ

Кергонксон, Н. Й. Другий з черги річний Український Фестиваль заходом Громадського комітету Кергонксону і околиці, відбудеться тут у неділю, 27-го вересня цього року, на оселі УНСоюзу Союзівка о год. 1-ій по полудні.

Різноманітна програма включає виступи танцювальних і вокальних ансамблів, гуморески, мистецькі виставки та показ писання писанок.

Вступ на Фестиваль 1 доляр від особи, для дітей до 12 років вільний.

Скінчився шлях д-ра Осипа Бойчука

Дня 24-го серпня цього року дітройтська українська громада відпровадила на вічний спокій свого довголітнього визначного громадянина д-ра Осипа Бойчука.

Покійний був людиною праці, бо ще від наймолодших років свого життя захопився пластовою ідеєю, яку продовжував голосити словом і ділом почерез різні невигоди і заборони окупантів, воєнні завірюхи, ґегенту розсіяння і на новому поселенні. На всіх етапах життя св.п. Осип віддавав свій час, талант і професійне знання Пластові. Проходячи через всі етапи займав високі, відповідальні пости у пластовій ієрархії і ввесь свій труд присвятив беззастережно тільки для них, віддаючи на те львину частину свого творчого життя. Була це людина непересічних здібностей як суто організаційних, так і програмових, статутових, правильникових, працюючи в яких, вповні віднайшов себе і був прийнятий своїми друзями за потрібного, незаступного знавця своєї тематики. Треба сказати, що до його голосу практичних знань прислухалися всі, що з ним співпрацювали. Це ж бо і підкреслювали ті, які прийшли попрощати його і у своїх спогадах поділилися з присутніми на великому печальному похоронному проводі.

Було що підкреслити для прикладу тим, які залишилися у живих. Приклад невпинної праці, відданости, послідовности йненерервної боротьби з його задавненою хворобою, про яку він не любив говорити. Боротьби, в якій, вже здавалося, вийде побідником. Не зважав на неї, кидав собою у всі сторони, їздив до далеких віддалень. Плянував зустрічі, писав листи, займався друкарською справою багатьох видань. Ще в п'ятницю, тиждень перед смертю, покійний вирушив у сильну виснажуючу дорогу, — він хотів попрощатися з близькими — відвідав родину Скочдополів у Гартфорді та інших. У своїй подорожі відвідав кілька осередків в ЗСА, закінчив її участю у рідношкільних працях у Філядельфії. Бож крім пластових справ, Осип від десяти років займався і дорогими йому важливими справами нашої Рідної Школи.

У п'ятницю, по повороті з тієї виснажуючої подорожі, я його запитав „Як подорож, Осипе?" Видно було на його ніколи незмінному обличчі втому, але Осип сказав: „Добре! Все щасливо пройшло." Мав силу поборювати втому і біль. Але, здається, що це тільки життєве призвичаяння, не піддаватися своїй хворобі, подолати її, не говорити про неї. Вже в понеділок треба було йому відвідати лікарню, в якій в четвертому дні перебування покинув він цей світ і перенісся у той другий, кращий. Надійшов кінець його незвичайно активного життя, кінець його заподатливости увиконуванні своїх постанов. Помер на стійці своїх ідеалів, у які твердо вірив, а це — виховання молоді в рідній своїй українській культурі, по традиційних приписах пластового закону.

На цю несподівану, наглу жалобну вістку, яку розіслала телефоном родина Липецьких, Христина і Любомир, приїхав, як тільки зміг подолати летунські труднощі син-одинак Юрій із стейту Тексас зі своєю родиною, дружиною і двома дітьми. Приїхав з Ню Йорку Стаха Гойдиш, голова Крайової Старшини; Тарас Дурбак від Головної Пластової Ради, один з найстарших друзів лісовочортівської родини, журбою стурбований, що молодші відходять; Ярко Весоловський, курінний „Лісових Чортів" Роман Барановський; друзі з Чикаго, представник Пласту Канади друг Харак. Попрощати прийшла велика пластова станиця Дітройту під проводом станичної Стефи Король. З'явилися представники Рідної Школи, делегати різних організацій і громадяни метрополітального Дітройту. В такому короткому часі зібралася чимала кількість народу — віддати останню християнську прислугу.

Похоронові св.п. д-ра Осипа надав багато цінного, окремішнього характеру своєю випадковою присутністю о. д-р архимандрит Любомир Гузар з Риму, добрий, вдумливий проповідник і пластун. Панотці церкви Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії в Гемтремку оо. Василіяни, о.Сергій Фединяк, о. Севастіян Сабол та о.Аврам Міллер, провели всі відправи, молебні та панахиди впродовж трьох жалобних днів.

В прощальних словах піднесено багато додатніх рис покійного, виявлено багато життєписних даних, які з урочистою увагою вислухали учасники похорону. На тризні прощали св.п. Осипа Данило Березовський від Рідної Школи та Орест Городиський, що розповів про його станиславівські юнацькі роки, доповнюючи картину одного людського життя, якому надійшов кінець на 74-му році змагу. Курінь „Лісові Чорти" взяв участь не тільки зі своїм членством але також виконав бездоганно почесну службу в повних пластових одностроях зі своїм курінним прапором Все це завдяки пильному доглядові найближчого друга покійного Степана Щуровського. Цей курінь зазнав також найболючішої втрати в особі Осипа, бо втратив редактора курінного видання „Листів до Братів Фаміліянтів" та видавця деяких інших пластових видань. Можна б ще назвати більше справ, які нагромадилися у робітні покійного докінчення яких перервала ненадійна смерть.

Людина, яку відпровадив Дітройт у вічне, заслуговує далеко більшої уваги, ніж та, яку ми можемо їй дати у короткій згадці. Ця людина заслуговє багато більше. Віръмо, що вдячна пластова організація і Рідна Школа зберуть увесь життєписний шлях в одну цілість і створять збірник у пошану людини праці, яку так важко буде заступити, про що і згадували промовці.

Нехай цих кілька слів згадки від автора, який співпрацював з покійним Осипом, буде першим зазивом створення доброго діла за добрі діла покійного та послужить тільки вступним повідомленням про те, що від нас відійшов довголітній пластун, високозаавансований у пластовій ідеології, і про те, що вже тепер, негайно пластова організація мусить подбати, щоб знайти нового редактора історії Пласту, яку св.п. Осип вже від кількох літ писав.

Михайло Бажанський

В пам'ять та замість квітів на могили

бл. п. Інж. Володимира Бакальця
та
бл. п. Інж. Юліяна Гошовського

визначних Пластових Сеніорів жертвуємо

$50.00 .... на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД
$50.00 .... на ЦЕРКВУ СВ. МИКОЛАЯ в Пассейку, Н. Дж.

Теофіль і Ольга РУДНИЦЬКІ

Замість квітів на могилу Дорогого Стрийка

бл. п. о. Жигмонта Слижа

пароха в Юґославії і Україні,
складаю 200.00 долярів
на УВАН — ФОНД ВИННИЧЕНКА

Д-р Марія ФІШЕР-СЛИЖ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов у Вічність
дня 7-го грудня 1980 року

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО І ЗЯТЬ

сл. п.

СТЕПАН МАЗУРОК

З глибини серця ми вдячні всім Приятелям, Знайомим і Організаціям у Філядельфії за вислови співчуття, і так численну участь у Панахидах та похоронних відправах.

Сердечну подяку складаємо о. д-рові Василеві Макухові, о. монс. Робертові Москалеві, о. Петрові Липинові і о. Томі Саюкові за відправлення Парастасу, як рівнож за теплі слова потіхи.

Висловлюємо нашу сердечну подяку Побратимам Покійного членам Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії за так численну участь з прапором в похоронних відправах, за почесну стійку при домовині, та перенесення домовини на місце Вічного Спочинку.

Сердечна подяка Осередкові СУМ-А у Філядельфії за участь з прапором в часі похоронних відправ.

Щиро дякуємо за прощальні слова після Парастасу мґр. Богданові Артимишинові від Братства Дивізійників, Вп. п. Романові Савчакові від Спортового Товариства „Тризуб" і Вп. п. Сидорові Новаківському від Купців і Підприємців.

З глибокого серцю ми вдячні Вп. п. Володимирові Зулякові за зворушливі слова прощання над могилою.

Щире спасибі д-рові Романові Дражньовському і мґр. Олександрові Луцькому за спомини про Покійного під час тризни та щирі слова розради.

Дякуємо мейорові міста Філядельфії Вільямові Ґрін, приятелеві Покійного, за співчуття та моральну піддержку в часі нашого горя.

Щиро дякуємо д-рові Романові Дикому за лікарську опіку.

Невимовно вдячні Панству Тосі і Миронові Мельничукам за щоденне відвідування нас і поміч в нашому тяжкому горю.

Сердечна подяка Родині і Знайомим, які прибули з далека щоби віддати останню прислугу Покійному.

Шановному п. Мельникові, Хористам хору „Прометей" та хористам церкви св. о. Миколая у Філядельфії, щира подяка за відспівання Парастасу і Панахиди.

Дякуємо п. Василеві Найдановї за пісню „Видиш брате мій", яку відспівав при домовині.

Щиро дякуємо Хорові церкви Благовіщення, якого Покійний був членом довгі роки, за відспівання Служби Божої.

За численні Святі Літурґії, квіти, та ласкаві пожертви на Іконостас до церкви Благовіщення Пречистої Діви Марії у Філядельфії, на Суспільну Службу Комбатантів, та на Спортовий Осередок „Тризуб", наша сердечна подяка.

На кінці щире спасибі похоронному заведенню Панства Михайла і Анни Насевичів за дбайливе і старанне переведення похорону.

Ще раз сердечно дякуємо Всім, хто в будь-який спосіб старався полегшити наше несподіване горе.

Нехай Милосердний Господь надгородить Всіх вас Своїми щедрими ласками.

Залишені у великому смутку:
дружина — ІВАННА
дочки:
МИРОСЯ ГИЛ з чоловіком ІВАНОМ
ГАЛЯ РЕЙ з чоловіком АНАТОЛІЄМ
внуки — ІВАСЬ, ДАНУСЯ, СТЕПАНЧИК
теща — МАРІЯ КУЦІЙ

---

†

З великим жалем повідомляємо Приятелів і Знайомих,
що в Андовер, Масс., в дні 27-го серпня 1981 року на 73-му році життя
з причини серцевого атаку, помер

бл. п.

Д-р ОЛЕКСАНДЕР НЄДЗЬВЄЦЬКИЙ

Уроджени? у Яворові, Україна

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку:

дружина — БЛАНЖ з дітьми: ЛЮСЕЮ І ОЛЕКСАНДРОМ
дочка — ТЕРЕСА МИРФІ з дітьми
сестра — ОЛЕНА КЛИМИШИН з чоловіком МИКОЛОЮ й дочкою УЛЯНОЮ та внукою МОТРЕЮ
Ближча й дальша Родина

---

†

З болем серця повідомляємо Приятелів, Знайомих і всю Українську спільноту,
що в понеділок, 31-го серпня 1981 р., після довгої і важкої недуги
в Клівленді, Огайо, відійшла у Вічність на 49-му році життя,

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЬКА, СЕСТРА І СЕСТРІНКА

бл. п.

АЛЕКСАНДРА ЛІДА КУСЯКА
з МАЧАЛАБІВ

ПАРАСТАС у вівторок, 1-го вересня 1981 р., о год. 7:30 веч.

ПАНАХИДА у середу, 2-го вересня 1981 року, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН — в четвер, 3-го вересня 1981 р., о год. 9-ій ранку, з похоронного заведення Колодій-Лазута до церкви св. Йосафата, а відтак на Вічний спочинок на український цвинтар свв. апп. Петра і Павла в Парма, Огайо.

Горем прибиті:

муж — ЛЕВ
доньки: ЛІДА І ХРИСТЯ
мама — ОЛЕКСАНДРА МАЧАЛАБА
сестра — ОРИСЯ РОСУЛ з мужем ІВАНОМ і дітьми
тета — ЗЕНОВІЯ ЯРОШ
Ближча і дальша Родина в Україні

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ЕЛИЗАБЕТ СИТІ 2:1

Юніон, Н.Дж. — У другій рунді копаного м'яча за найвищу нагороду компанії „Ангойзер Буш" „Ч.Січ" здобула заслужену перемогу 2:1 зі швидкою і технічно заавансованою дружиною Елизабет Ситі.

Звітові змагання пройшли на високому технічному рівні та були для глядачів дуже цікавими й емоційними. Особливо порадували своїх симпатиків українські спортовці, які на протязі тієї зустрічі створили під воротами елизабетців ряд критичних ситуацій, у двох з яких Михайло Фарміґа і Данило Благий здобули переможні голі. У кількох випадках пописався воротар „Ч.Січі" Маркіян Хамуляк, який бравурно ліквідував небезпеку під воротами своєї дружини і цим у великій мірі спричинився до її перемоги. Завдяки цьому успіхові „Ч.Січ" зайняла чолову позицію своєї підгрупи і, якщо осягне перемогу в черговій зустрічі, запевнить свою участь у фіналі цього турніру. Склад „Ч.Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Микуляк, Чижович, Йогансон, Колес, Лишик, Фарміґа, Ганич, Куцина, Благий, Данігин, Охрименко.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

У 22-ій рунді змагань за звання чемпіона Вищої Ліги СССР в копаному м'ячі чотири з п'яти українських клюбів відбули зустрічі поміж собою. І так непереможне досі київське „Динамо" перемогло у себе вдома на Олімпійському стадіоні при участі 34,200 глядачів „Дніпро" Дніпропетровськ вислідом 3:1. Переможні голі для киявлян здобули: Хлус, Блохін і Буряк, для „Дніпра" — Лисенко.

У другій зустрічі, що відбулася при участі 22,000 глядачів в Одесі, місцевий „Чорноморець" зазнав поразки з клюбом українських вуглекопів „Шахтарем" з Донецьку вислідом 1:2. Ґолі для „Шахтаря" здобули Дибченко і Кравченко, для „Чорноморця" — Шевченко. Інший український клюб, новик вищої ліги „Таврія" Симферополь при участі 17,500 глядачів закінчив ремісовим вислідом 3:3 з „Кайратом" Алма-Ата. Ґолі для „Таврії" здобули — Науменко два і Сироватський.

ПОКАЗНИК ТАБЕЛІ ІГОР ВИЩОЇ ЛІГИ ПІСЛЯ 22-ОЇ РУНДИ

	Точок	Ґолів
Київ „Динамо"	38:6	37:10
Москва „Спартак"	31:13	51:26
Москва „Динамо"	27:17	32:21
Тбилісі „Динамо"	27:17	39:20
Москва „Торпедо"	26:18	25:21
ЦСКА (Армія)	24:20	26:22
Донецьк „Шахтар"	23:19	34:22
Мінськ „Динамо"	20:22	25:25
Симферополь „Таврія"	20:25	22:30

Дальші місця займають: „Кайрат" 20 точок, „Нефтчі" Баку 20 точок; „Кубань" Краснодар 19, „Чорноморець" Одеса 19, „Арарат" 18, „Зеніт" Ленінград 17, СКА Ростов 17 „Дніпро" Дніпропетровськ 14 і „Пахтакор" Ташкент 10.

У першій Лізі, з якої два клюби входять до Вищої, лідер Харків „Металіст" при участі 26,630 глядачів переміг кишинівську „Ністру" вислідом 1:0, голя здобув Цимбалюк, і цим самим зміцнив свою позицію у показнику табелі ігор, маючи досі на своєму конті 36:14 точок і 36:15 відношення голів. Дальші місця займає Москва „Льокомотив" 31:19 Нікополь „Колос" 30:20. З інших українських дружин в тій лізі: СКА Одеса займає дев'яте місце (27 точок), „Заря" Ворошиловград 12-те (26 точок), „Карпати" Львів 16-те (23 точки), „Металург" Запоріжжя 18-те (22 точки) і „Прикарпаття" Івано-Франківсь 21-ше (21 точка).

МІЖНАРОДНИЙ ГАКІВКОВИЙ ТУРНІР ЗА ЧАШУ КАНАДИ - 1981

Дня 24-го серпня ц.р. у Квебеку, Канада, розпочався черговий міжнародний гаківковий турнір за чашу Канади, в якому беруть участь збірні Канади, ЗСА, Швеції, Чехо-Словаччини, Фінляндії і СССР. Змагання цього турніру продовжуватимуться в містах: Монтреалі, Едмонтоні, Вінніпеґу, Квебеку на протязі останнього тижня в серпні та на початку вересня і закінчаться фіналом в Монтреалі 13-го вересня цього року. Вісім змагань, включно з півфінальними і фіналом, будуть трансмітовані на телебаченні.

Згідно зі статистичними даними, минулий турнір за чашу Канади приніс його організаторам величезну суму 6,175,939 долярів зі вступів і телебачення. Переможець турніру отримав 100,000 долярів і додатково 50,000 дол. переможець фіналу. Найменшу суму одержує дружина на шостому і останньому місці, бо тільки 45,000 долярів.

У цьогорічному складі Збірної Канади виступають такі гаківкові „зірки": М. Лют (Ст. Люїс), Д.Едвардс (Баффало), Б.Смит (Айлендерс) — воротарі: Л.Робінсон, Б.Енглум, Ґ.Ляфлер, Б.Ґейні, С.Шат (усі Монтреал Кенедієнс); Д.Потвін, Б.Тротьєр, Б.Ґорінґ, М.Босий, Б.Борнс, К.Ґіліс (усі Н.Й. Айлендерс); К.Гартсбург, Б.Смит, С.Пейн (Міннесота); В.Ґретокий, П.Кофін (Едмонтон); Б.Бек, Р. Дюгей (Н.Й. Ренджерс); А. Тейлор, М.Діон (Лос Анджелес); Р.Барке, Р.Мідлтон (Бостон) і декілька з інших клюбів НГЛ.

Америку репрезентують: С.Бейкер (Ню Йорк), Дж. Крейґ (Бостон), Дж.Еспосіто (Чикаґо) — воротарі: К. Моров, Д.Ленґвін (Н.Й. Айлендерс), Дж.Бравнчсдейл, Дж.Мічілетті (Ст. Люїс), Р. Дон, Р.МкКланаган, М.Рамзей (Баффало); Ґ.Робертс, Н.Бротен, М.Івс, С.Крістолоф, Т.Янґтанс (Міннесота) В.Міллер, М.Гав (Гартфорд), Т.Ґоренс, П.Голмґрін (Філядельфія), Р.Ларсон (Дітройт), Р. Вторек (Квебек), Р.Лонґвей (Монтреаль), М.Джансон (Пітсбург), М.Павеліч (Швайцарія). Провідник і тренер — славний з Олімпіяди — 1980 Боб Джансон.

У складі Збірної СССР мали б виступати: В.Мишкін („Динамо" Москва); В. Третяк (Совєтська армія) — воротарі: С.Бабінов, В.Фетісов, І.Ґімаєв, А.Касатанов, С.Старіков, В.Зубков, І.Ларіонов, Ж.Жлуктов, С. Макаров, А.Дроздецький, А.Хомутов (совєтська армія). В.Первухін, В.Валєв, В.Ґоліков, А.Мальцев, А. Антіпов, А.Семіонов, С. Свєтлов („Динамо" Москва), С.Шепелєв, В.Шалімов, С.Капустін, А.Кожевніков, („Спартак" Москва, Сергій Горбушин („Сокіл" Київ); Ґ.Балдеріс („Динамо" Рига); А.Скворцов, М.Варнаков („Торпедо" Горькій).

ЯПОНСЬКА АРХЕОЛОГІЧНА ЕКСПЕДИЦІЯ відкрила на морському дні недалеко Наґасакі рештки фльоти татарського Кублай Хана, з якою він збирався на підбій Японії. Перша спроба татарської інвазії на Японію відбулася в добі найвищого розквіту монгольської імперії, 30 років після зруйнування Києва, тобто 1274 року. Монголи зустріли японську фльоту біля острова Кіюшу й почали бій. Японці розбили монголів, але по восьмох роках — 1281 року — Кублай Хан вислав нову ще більшу фльоту з портів Китаю, який тоді був під пануванням татарів. Цю другу фльоту зустрів ґайфун і майже одну третю з неї знищив, а залишені човни відступили, бо завдані їм тайфуном втрати зовсім здеморалізували монгольських бійців. Таким чином Японія була врятована від монгольського наїзду. Тайфун цей японці назвали Каміказе — божественними вітрами — що дало початок постанню в японській збройній силі в часі Другої світової війни відділів летунів каміказе, які разом зі своїми літаками вдаряли в намічену ціль.

ПОШТАР, ВИЙМАЮЧИ ЛИСТИ Й ПАКУНКИ З поштової скриньки в понеділок, 31-го серпня, побачив шнур, що витикався з одного пакунка, заадресованого Президентові ЗСА. Він покликав поліцію, і знайдену домашнього виробу бомбу детонували вибухові експерти у відповідному місці — поліційному полігоні за містом. Хто висилав бомбу Президентові, ще не відомо.

В АЛАБАМІ ВПЕРТО ПОГОВОРЮЄТЬСЯ ПРО ТЕ, що колишній кількакратний губернатор стейту і кандидат на президента в 1972 році, тоді ж пострілений терористом і відтоді частково спаралізований, славнозвісний на всі стейти і в світі Джордж Воллес буде знову кандидувати на губернатора Алабами наступного року. Йому тепер всього 62 роки.

Відбудеться міжетнічний фестиваль у Ню Джерзі

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Д. Р.). Дводенний етнічний фестиваль з участю сорока етнічних громад стейту Ню Джерзі відбудеться тут 12-го і 13-го вересня, 1981, в Парку Свободи в Джерзі Ситі.

Цей фестиваль, третій з черги, спонзорує Губернаторська Етнічна Рада при співпраці Етнічного Центру Ню Джерзі, стейтових департаментів охорони довкілля і праці та індустрії — та інших організацій, зацікавлених у плеканні і збереженні етнічної культури і традицій.

Різнорідна програма включає пописи на сцені, виставки і покази народної творчости, прогулянку до острова Елліс, та продаж своєрідних харчів.

Вступ вільний, догідний доїзд з Ню Джерзі Тирнпайк виїзд 14Б, велика площа для авт.

Фестиваль відбудеться під дахом, в частинно вже відновленім термінал. Кожного року збільшується кількість учасників, що дає нагоду пізнати звичаї і творчість інших національностей. Українські станки і пописи мають запевнену популярність серед етнічних груп стейту. Цього року з огляду на недалекі вибори, фестиваль приманить і значну кількість стейтових політиків, кандидатів на становище губернатора та до стейтової леґіслятури.

Українські виклади в Пенсильванійскім університеті

Філядельфія, Па. — В наступному академічному 1981/82 році в програмі Славістичного Відділу Пенсильванійського університету (Ґрадюєт Скул) є предмети з української літератури. Число курсі — 593 в осінньому (першому) семестрі і 594 у весняному (другому) семестрі. Курс 593 охоплює давню й середню добу української літератури (XI-XVIII сторіччя), курс 594 — новітню літературу (XIX — XX сторіччя). В обох семестрах, у випадку потреби, подається додаткові вияснення і переклади англійською мовою. Обидва курси дають змогу студентам познайомитись з процесом української літератури, її напрямками впродовж віків та визначними письменниками і їх творами. Кожний курс дає три кредити або один „юніт".

Кураторія українських студій і Відділ УККА заохочують зацікавлених студентів реєструватися на предмет ч. 593 вже відразу після Дня Праці, 8-го і 9-го вересня ц.р., коли починаються виклади.

За ближчими інформаціями слід зголошуватися до університету, тел: 243-8704 або 329-3634.

В КВІТНІ ЦЬОГО РОКУ АМЕРИКАНСЬКИЙ підводний човен, на борті якого була атомна зброя, оперував на японських водах, де він брав участь у вправах. У часі маневрів він зударився з японським рибальським кораблем і, пошкодивши його, спричинив його затоплення. У висліді довших переговорів американські чинники перебрали на себе матеріяльну відповідальність за випадок і заплатять потерпілим відповідне відшкодування.

ДЕРЖАВНОМУ СЕКРЕТАРЕВІ АЛЕКСАНДРОВІ Гейгові, як колись Вілліямові Е. Роджерсові, не бракує „опонентів" у середині самого уряду, бо комусь хочеться посісти Гейгове місце біля Президента. Ще не затихли повідомлення про здогадні „тертя" поміж Каспером Вайнберґером і А. Гейгом, як ось знову тепер „Ю.С.Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 7-го вересня пише про те, що Гейг дуже вражений тим, що шеф контролі зброєнь Юджін Ростов заявив, що він відчитуватиметься за свій офіс перед дорадником Крайової Безпеки Р. Алленом в Білому Домі, а не в Державному департаменті, тобто — не А. Гейгові, який уважає, що він і його департамент повинні мати контролю над зовнішньою політикою ЗСА і зокрема керувати розмовами про роззброєння, за що і виникла ця нова контроверсія. Майбутнє покаже: хто кого?

Сезон викладів в УВУ пожвавився

Мюнхен, Німеччина. (УВУ). У зв'язку з приїздом великої кількости професорів до УВУ, число вечірніх доповідей в УВУ у часі літніх місяців сильно збільшується; в деяких тижнях вечори із доповідями відбуваються що другий день, при чому ніколи не бракує авдиторії, бо українська мюнхенська громада користується із можливости пізнати українських видатних науковців та вислідами їхніх дослідів.

Дня 21-го липня дав інформації про життя й творчість свого батька, видатного українського композитора та віртуоза Вадима Кіпи, д-р А. Кіпа із Мюленберзького коледжу у стейті Пенсильванія, з нагоди 25-річчя його смерти. Того ж тижня 23-го і 24-го липня читав проф. УВУ д-р В. Бандера із Темпл університету (також Пенсильванії) про „Українсько-польські економічні взаємини" і про „Стан українських поселень у світі" з нагоди появи книжки про поселення. Українсько-польським стосункам була присвячена доповідь професора-гостя УВУ д-ра М. Воскобійника з державного центрального коледжу в Коннектікат, що 30-го липня представив питання українсько-польського кордону в минулому й майбутньому. Великим зацікавленням втішалася доповідь мгра Валентина Мороза, який від двох років приїжджає на свої докторські семестри. Він дав 31-го липня сильветку Чорновола, як портрету цілого покоління. Актуальні події в Польщі насвітлили 5-го серпня у двох доповідях два професори УВУ д-р Б. Левицький та д-р Б. Осадчук. Наш картограф із Милвокі проф. д-р Р. Дражньовський дав 7-го серпня багатоілюстрований прозірками реферат про карти як джерельний матеріял, вказавши в наглядний спосіб, як треба користуватися картами та як можна зловживати ними до ненаукових цілей. Прозірками ілюструвала свою доповідь також чешка д-р та викладач УВУ Блянка Єржабкова, що 11-го серпня дала огляд українського життя в Празі в часі між двома світовими війнами. Це був черговий її доклад, присвячений питанню українсько-чеських взаємин. Варто відзначити, що д-р Єржабкова вивчила в часі своїх студій в УВУ українську мову і постійно її вдосконалює. Свою доповідь виготовила вона для відзначення 60-річчя УВУ. З чужинців говорив також новий правозахисник — росіянин із Естонії С. Солдатов, що 16-го липня поділився із присутніми своїми спогадами про зустріч з українськими політичними в'язнями в різних концентраційних таборах, до яких попав він за оборону прав естонського народу на самостійне життя.

Зваживши, що до кінця семестру є ще приблизно три тижні часу, можна передбачити, що картина ця ще збагатиться, при чому до речі пригадати, що в липні відбулося також відкриття виставки експонатів українських мистців (разом 21, із 82 експонатами) у приміщеннях Німецького Банку у Мюнхені із вступною доповіддю проф. В. Янева.

До тисячоліття...

(Продовження зі стор. 2-ої)

сьогодні. Тому, в обличчі сучасної дійсности нашого народу і загальної ситуації у світі, не сміє прийти до цього, щоби такої історичної ваги подія, як Тисячоліття Християнства українського народу пройшла попри нас непомітно. Великі діла, вимагають великих рішень.

Віримо, що церковна Ієрархія наших Карпатських братів Русинів в Америці, ідучи за голосом рідної крови докаже своє велике рішення й приєднається до спільного святкування цієї вийняткової в нашій історії події в змислі засади: „Що кров лучить, море не розлучить".

Шукаєте за другим прибутком?
Станьте ОРГАНІЗАТОРОМ УНСоюзу
ПРАЦЯ НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.
Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів.
За інформаціями пишіть до:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Atten: Organizing Dept.
або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

Скористайте з виїмково доброї нагоди
ОГОЛОШЕННЯ в Календарі УНСоюзу на 1982-ий рік
який появиться в повному 20-тисячному тиражі „Свободи"
Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою чи Вашим підприємством

Одна сторінка	$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Замовлення і належність проситься надсилати найдальше до 15-го вересня 1981 р.
SVOBODA
30 Montgomery St. • Jersey City, N. J. 07302

З громадою і для громади!
В ощадностях наше майбутнє!
УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЦЯ
UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141
Тел.: (215) 329-7080 або 329-7277
• ПЛАТИТЬ НАЙВИЩІ, ДОЗВОЛЕНІ ВЛАСТЯМИ, ВІДСОТКИ НА ОЩАДНОСТЯХ. 6½% — 8% від сертифікатів, залежно від суми і часу на який вкладається.
• НОВІ 2½-РІЧНІ, ВИСОКО-ВІДСОТКОВІ СЕРТИФІКАТИ мінімум 500.00 дол. — висота дивіденди залежить від U.S. Treasury Securities та змінюється кожного місяця.
• "MONEY MARKET" СЕРТИФІКАТИ — мінімум 10,000.00 дол. на 6 місяців.
• ДЛЯ БАЖАЮЧИХ КУПИТИ дім, підприємство, чи будь-яку посілість Українська Щадниця дає позики (mortgages) на дуже догідних умовах сплати.
• ДЛЯ СВОЇХ ЧЛЕНІВ дає правні і нотаріяльні поради: згрошевлює заробітні та соціяльно-забезпеченеві чеки; продає державні бонди; видає подорожні чеки (Travelers Cheques); грошеві перекази (Money Orders) і т. п.
• ПРАЦЮЮЧІ У ВЛАСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ або в таких, що не забезпечують їх пенсійним фондом, можуть собі відкрити в Щадниці пенсійне конто — IRA — вкладаючи на нього по 1,500.00 дол. річно. Згідно з Федеральним законом, гроші вложені на таке пенсійне конто вільно відтягати від приходового податку (Income Tax Return).
• Безкоштовні грошові перекази (Money Orders) для пенсіонерів.
• ГОДИНИ УРЯДУВАННЯ: Кожного дня від 9-ої год. рано до 3-ої год. по пол.; в п'ятницю від 9-ої год. рано до 7-ої год. веч. та в суботу від 9-ої год. рано до 12-ої полудня.
• Всі ощадності мають державне забезпечення — FSLIC — на 100,000.00 дол.
• Згідно з вимогами Федерального Банку, передчасне згрошевлення Сертифікатів підлягає частинному обтягненню дивіденди.

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!
Володимира Барагури
МЕЧ і КНИГА
ЗБІРКА ІСТОРИЧНИХ І БІОҐРАФІЧНИХ ОПОВІДАНЬ
ДРУГЕ, ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ, З КОЛЬОРОВИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА
„Меч і книга" — це необхідна допоміжна лектура при навчанні українознавства.
112 сторінок — ціна $6.00 + порто
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 5% стейтового податку
ЗАМОВЛЯТИ
"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence)
або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник Ю. Безсонів
• Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінгтоні.
• Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й мармурові пам'ятники, мавзолеї, статуї, рівнож у бронзі, огорожі й лави на всіх цвинтарях.
Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села", у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника).
Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880

Вступайте в члени УНСоюзу!

Д-р Лука Луців:
ВАСИЛЬ СТЕФАНИК
ОПІВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ
Ціна — 8.00 дол.
Замовляти:
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:
• АВТОМ власним або чужим
• АВТОБУСОМ
• ПОЇЗДОМ
• ЛІТАКОМ
• чи КОРАБЛЕМ
всюди і завжди хоронить Вас
акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

■ REAL ESTATE ■
KERHONKSON, N.Y.
2 Houses. 5 rooms each. Heated. Almost 2 acres on good stream. Other buildings. $32,500
14 all year cottages. 13 acres, swimming pool, steam, other buildings. Good for income or group. Near Soyuzivka.
KATES REALTY
Kerhonkson, N.Y. (914) 626-4141

BEAUTIFUL 10 RM RANCH on 5 lovely landscaped acres, with a four family, plus guest house, fully rented all year around. $15,000 income plus large in ground pool, stables, barn, riding rink appraised last year for $185,000. Owner being transfered out of State. For quick sale $149,000. Southern Ulster county.
Call (914) 626-7911

● ДО ВИНАЙМУ ●
GRAND MOUNTAIN HOTEL
Недалеко від Союзівки
до ВИНАЙМУ КІМНАТИ
І З РАЗИ ДЕННО ЇДЖЕННЯ.
$25.00 від особи.
Концертова програма. Спеціяльна програма на Лейбор Дей.
(914) 647-6110

●FUNERAL DIRECTORS●
Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available through out the Metropolitan Area.

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
•
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує улаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568